

בס"ד

דברי קינה ומספד מר על ארבעת הקדושים שנרצחו על קידוש ה'
ודברי התעוררות וחיזוק בענייני הזמן הצריכים חיזוק

מפי רבנו שר התורה

מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

ראש הישיבה וראב"ד ירושלים

בעצרת חיזוק מרכזית בשכונת הר נוף

שנערכה בית מדרשו של רבינו שליט"א "מרכז התורה" הגר"א

יום חמישי כ"ח חשון תשע"ה

במעמד רבני שכונת הר נוף ומאות מתושבי השכונה

- ◆ חשבון הנפש
- ◆ הקב"ה אוהב שלום
- ◆ גזירת הגיורים המזויפים
- ◆ שמירת שמיטה כהלכתה וזהירות מ"היתר מכירה"
- ◆ שמירת הר הבית
- ◆ שמירה על קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות
- ◆ השתתפות בצער המשפחות
- ◆ דברי קינה ומספד מר על הקדושים ה' יקום דמם

תוכן עניינים

- ב. הגזירה נוראה מאוד
- ג. נסתרים דרכי ה'
- ד. כשמידת הדין תובעת, הקב"ה נוטל דווקא את הצדיקים.
- ה. הקב"ה דורש ממנו כעת לפשפש במעשינו ולשוב בתשובה
- ו. צריך לתקן את חטאינו ולא מספיק רק להתחזק בלימוד התורה
- ז. אין אנחנו יודעים על איזה חטא הקב"ה תובע מאתנו
- ח. הקב"ה אוהב שלום
- ט. הגיורים המזויפים שגורמים להתבוללות מסלקים את השכינה
- י. שמירת שמיטה כהלכתה וזהירות מ"היתר מכירה"
- יא. שמירת הר הבית
- יב. שמירה על קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות
- יג. השתתפות בצער הנורא של המשפחות
- יד. דברי קינה ומספד מר על הקדושים ה' יקום דמם

י"ל ע"י הועד להו"ל שיעורי ושיחות
מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

רחוב כיסופים 1 רמות א' ירושלים

המען למכתבים: רחוב רובין 41 רמות ד'

טל: 0527110992

ניתן לקבל את משא ההספד, וכן את שאר מאמרי ודרשות רבינו הראב"ד שליט"א, וכן את
המאמר השבועי היוצא בכל שבוע בדוא"ל (כשר), להצטרפות או לקבלת שיחות קודמות -

David052711@okmail.co.il

הגזירה נוראה מאוד

קשה לי להספיד צדיקים וקדושים אלו שנהרגו באכזריות באמצע עבודת ה' עם טלית ותפילין, פגע בנו חרון אף ה' וחמתו, והרוצחים האכזריים כמו חיות השדה נכנסו לבית הכנסת באמצע התפילה, ושפכו דם תלמידי חכמים וצדיקים כמים בלי רחמים, וזהו גזירה נוראה מאוד, אוי לנו כי חטאנו.

ואנו הקרובים אל החלל שבורים ורצוצים על מה עשה ה' לנו ככה, ועדיין מהדהד באוזנינו קול ילדים שעמדו בחוץ ולא ידעו אם האבא חי או לא, וצעקו בבכיות "אבא, אבא, אבא, אנחנו רוצים אותך חזרה", עד שקיבלו את התשובה, שגזרו מן השמים גזירה נוראה על אביהם ה'".

נסתרים דרכי ה'

וקשה לנו להבין את דרכי ה' שלקח צדיקים עובדי ה', [ובפרט למי שהיה קרוב לצדיקים הללו וראה עבודתם יום יום - ומהם היו שלא הסיחו דעתם מהתורה], ודווקא אותם נטל הקב"ה לקרבנות בשעה שבאו להתפלל מוקדם בבוקר, אבל אנו לא באנו באסיפה זאת לדון או לנסות את הקב"ה, כי אין לנו השגה בדרכי הנהגת ה' וכמוש"כ (ישעיהו נ"ה ח-ט) "כי לא מחשבותי מחשבותיכם, ולא דרכיכם דרכי, כי גבהו שמים וארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם", וקל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא, אלא מטרתנו היא לבדוק את עצמנו ולתקן את שצריך תיקון.

כשמידת הדין תובעת, הקב"ה נוטל דווקא את הצדיקים

והנה הדבר ברור שאי"ז מקרה, אלא הכל בגלל חטאינו, ומידת הדין תובעת עונש על חטאינו - שכן היא מידתה של מידת הדין, שאינה מניחה לחטא להישאר בלא תגמול של עונש, והאמת היא שמידת הדין תובעת עונש גמור להעניש את כל בית ישראל, אלא שהקב"ה ברוב אהבתו וברוב רחמיו על עמו ישראל אינו מסכים להענישנו, וכדי לפייס את מידת הדין נוטל הקב"ה את הצדיקים שהם הקרבן המובחר והמעולה ביותר, וכמו שמצינו בעשרת הרוגי מלכות שמידת הדין תבעה

צריך לתקן את חטאינו ולא מספיק רק להתחזק בלימוד התורה

והנה הדבר פשוט שאין די כעת רק "להתחזק" בלימוד התורה, אלא עלינו לחפש לתקן את חטאותינו, שוודאי קרבנות כאלו שגלוקחו מאתנו אינם רק עבור שאיננו "מתחזקים" בתורה, אלא וודאי יש כאן איזה חטא שהקב"ה תובע שנתקן אותו, ועלינו לחפש ולדרוש מה עלינו לתקן כעת.

אין אנחנו יודעים על איזה חטא הקב"ה תובע מאתנו

ואמרנו היום בווידי של רבינו ניסים גאון "ריבנו של עולם, אם עמדתי לפרש את חטאי ולבארם, יכלה הזמן והם לא יכלו, על איזה מהם אבקש, ועל איזה מהם אתוודה", וכמו כן גם אנו אומרים, איננו יודעים איזה חטא היה בעוננו שבעבורו הקב"ה יצא חרון אף ה' באופן נורא כזה, אבל אנו נשתדל לפשפש במעשינו ולתקן את שצריך תיקון.

הקב"ה אוהב שלום

והנה אני לא מתערב בפוליטיקה וזה לא מעניין אותי, אבל המחלוקת בעולם התורה הביאה פילוג בין תלמידי חכמים וגדולי תורה, והדבר מחרף והולך עד שלא מתחתנים זה עם זה, ופוסלים להצטרף למניין, ולעד קידושין, ולשליח ציבור, ולעזר.

ונראה שאפילו מי שצודק, צריך למשוך ידו כאשר מגיע למחלוקת, וכמו שמצינו במחלוקת קרח על משה רבינו ששינו במשנה באבות (ה' י"ז) "איזו היא שאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו", ובפשוטו יש להבין למה מחלוקתו נחשבת למחלוקת שאינה לשם שמים, והלא קרח היה משוכנע שהצדק עמו, וכדמוכח ממה שהסכים לבוא ולראות איזה קטורת שלו תתקבל - שלו או של משה, (עין במדבר ט"ז ו' - ז'), וע"כ שהיה סבור שהקב"ה יבחר בו למנהיג, וכן מוכח ממה שהמחנות שהביאו קרח ועדתו היו קודש ונעשו ציפוי למזבח, ונראה מזה שכוונתו בהקטרה לא הייתה למרוד במידך במשה רבינו, אלא היה לו כוונה

עונש לעם ישראל, ואז הקב"ה נטל דווקא את קדושי עליון שלא חטאו מעולם וכרי עקיבא וחבריו, וכמו כן גם בזמנינו, מידת הדין תבעה תגמול ועונש על חטאותינו, ואז הקב"ה נטל את צדיקים אלו לקרבנות, והם ממש קרבנות כמו עולה, והדם שלהם מכפר ומשביט את מידת הדין.

הקב"ה דורש ממנו כעת לפשפש במעשינו ולשוב בתשובה

ואינו יודעים על מה הקב"ה בכעס עלינו, אבל דבר אחד ברור, הדבר הזה נעשה כדי לעורר אותנו, שהרי אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה (חולין ז' ע"ב), וודאי הקב"ה רוצה שנודעזע כעת ונעריך חשבון הנפש על מה עשה ה' לנו ככה, והיאך הגיע הדבר עד כדי חילול ה' שנהרגו עם תפילין בראשם, אע"פ שעל התפילין נאמר (דברים כ"ח י') "כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", ואם אנו נאמר ח"ו שזה מקרה, בזה אנו מזמינים לעצמינו ח"ו עוד קרבנות ל"ע.

והקב"ה כבר הזהיר אותנו כחורתו הקדושה (ויקרא כ"ו כ"א) "זאם תלכו עמי בקרי ולא תאבו לשמוע לי, ויספתי עליכם מכה שבע כחטאותיכם", והיינו שאם אנחנו נתלה את הצרות במקרה ולא נתעורר לשוב בתשובה, אז יגדל ויתגבר עלינו הכעס הנורא של הקב"ה, ונצטרך לתת עוד קרבנות ח"ו, ולכן נתעורר עכשיו לשוב בתשובה, ואז יקוים בנו הפסוק (תהלים ע"ח לט) "והוא רחום יכפר עוון ולא ישחית, והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו".

ובעת מלחמת העולם הראשונה, כאשר נהרגו ונשחטו רבבות על ידי הקוזקים באוקריינה, קרא הקדוש החפץ חיים לכל רבני ישראל לתקן יום תענית לכלל ישראל, וכל הרבנים חתמו על קול קורא לגזור תענית ליום אחד לכל בית ישראל, אבל הגר"ח מבריסק צ"ל לא הסכים לחתום, וכיאר את טעמו, שאין תועלת בצום בלבד ללא תשובה, ולכן ראשית כל צריך להקדים אסיפה של רבני ישראל לדון מה צריך לתקן, ומה אפשר לדרוש מהעם לתקן, וגם אנחנו נתבונן כעת מה אפשר לתקן, וכמוש"כ (איכה ג' מ') "נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'".

הגיונים המזויזפים שאורזים להתבלבלות מסלקים את השכינה ומסירים את השמירה עלינו

והנה הממשלה מקבלים גרים מזויזפים לאלפים ורבבות, וזהו דבר שמתמשך כבר שנים ע"ג שנים, שבאים גויים לבית דין שלהם, ומקבלים אישור שהם גרים, וכך הם מתערבים בתוכנו, ובגמ' בקידושין (ע"ב) איתא "כשהקב"ה משרה שכינתו אין משרה אלא על משפחות מיוחסות שבישראל", והיינו שאין הקב"ה משרה את שכינתו עלינו אלא כשאנחנו מפרישים את הפסולים מאיתנו, וכן במצרים אע"פ ששקעו ישראל במ"ט שערי טומאה, אבל שמרו על עצמם לא להתערב בין הגויים בשום פנים ואופן וכמוש"כ גן נעול מעיין חתום, **אבל היום אנחנו בעידבובניא, שמעורבים בינו יהודים וגויים בלא אפשרות להכניד ביניהם, ולדאבוננו הרבה נישאים נישואי תערוכות עם גויים ממש עפ"י דין, והשכינה הקדושה אינה יכולה לסבול את זה ולכן היא פורשת מאיתנו, וכשאינו לנו את השכינה הקדושה ששומרת עלינו, אז המצב שלנו מר מאוד, שאנחנו נעשים למופקרים כאילות השדה בלא שום שמירה, אבל אם הייתה השכינה בינותינו, ודאי פראי אדם אלו לא היו יכולים להיכנס לבית הכנסת.**

ובעת צרה זו, עלינו להתעורר שלא לפחד, אלא להכריז שהגזרות שלהם אינה תעודת יהדות כלל, ולהפריש את עצמינו מהם, והרבה שנים לא שמענו על זה קול מחאה, ורק לאחרונה כשבאו הממשלה לחוקק חוק של צחוק מכל עניין הגיור, אז התחילו לפרסם שיתקנו ספרי יוחסין, ואם נעשה כינולתנו להפריש את הפסולים מאיתנו, אז השכינה הקדושה תחזור אלינו ותציל אותנו מכל רע.

שמירת שמיטה כהלכתה וזהירות מ"היתר מכירה"

והנה על ארץ ישראל כתוב (דברים י"א י"ב) "ארץ אשר ה' אלוהיך דורש אותה, תמיד עיני ה' אלוהיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה", והיינו שיש השגחת ה' מיוחדת לארץ ישראל, ובאמת כל קיומינו בארץ ישראל אינה עפ"י דרך הטבע, אלא רק עפ"י ניסים, ולכן בשעה שפתחו ישראל בכיבוש הארץ מיד הכנענים

טוהרה - שהיה בטוח שהצדק עמו, ועוד מצינו בחז"ל (תנחומא קרח י"ב) שקרח היה בעל רוח הקודש, וע"כ שהיה איש קדוש, וכן אמר הא"י הקדוש - "צדיק כחמר יפרח - סופי תיבות קרח", והיינו שרק לעתיד לבוא יתברר לנו גודל צדקותו וכמה נכשל, ואין לנו השגה כלל בגודל מעלתו, וא"כ צ"ב מיהכ"ת שקרח פתח המחלוקת לשם כבוד ולא לשם שמים, והלא מאחר שהיה איש צדיק וקדוש, והיה בטוח ומשוכנע שהצדק עמו, א"כ למה לא נאמר שנתכוון לשם שמים - בהיותו בטוח שהוא ינהיג את ישראל על הצד היותר טוב, ויזכה להרבות כבוד שמים.

ואשר מוזכר ומבואר בזה, דאמת שהיה צדיק וקדוש, וגם היה בטוח שהכונה מגיע לו, אבל אם הייתה כוונתו לשם שמים, היה לו להסתלק ולמשוך ידו כשראה שטענותיו יביאו למחלוקת, ומשום שאפילו לדבריו שהצדק עמו, אבל היאך יוכל לפתוח במחלוקת ששנואה כל כך על הקב"ה שאוהב שלום ורודף שלום, וע"כ שכוונתו לא הייתה למען כבוד שמים, אלא למען כבוד עצמו, ולכן שמו נחקק לדורות עולם לביזיון.

ויש ללמוד מזה למצבנו בדורנו, הקב"ה אוהב שלום, וצריך להגיע כאן לשלום אף אם צריך לוותר, כי בנפשנו ועתידנו הוא, וכל יחיד ראוי לו לברוח ממחלוקת שבזה מרגיזים את הקב"ה, ומחלוקת זה אש, וכעת שמידת הדין נמתחה על עם ישראל ודרשה להעניש את עם ישראל, הביא הקב"ה רצח של קרבנות, כדי לכפר על כל הציבור.

וכשאנחנו מחפשים דרכינו, אנו רואים בצרות אלו כעין קריאה משמים לשוב בתשובה ולהפסיק את המחלוקת ולהרבות את השלום, והקב"ה לקח את צדיקים אלו כדי שנודעו ונשוב בתשובה, וח"ו להתעלם ולתלות במקרה, שאז יש לנו לחשוש שמה עוד יד ה' נטויה עלינו לרעה ח"ו וכמוש"כ (ויקרא כ"ו כ"א) "ואם הלכו עמי בקרי ולא תאבו לשמוע לי, ויספתי עליכם מכה שבע כחטאותיכם".

שהישמעאלים לא ייפגעו בהם, וגם זה מגרש את השכינה מאתנו, ומי יודע מה יבוא
עלינו עוד בשעה קשה כזאת שהשכינה הקדושה איננה אתנו.

ואותם דתיים עם כיפה בראשם שנכנסים להר הבית באיסור כרת, מגבירים מאוד
את שנאת הישמעאלים עלינו. כי הם פוגעים במקום שהישמעאלים מחזיקים
אותו למקום קדוש, ועל ידי זה המלחמה נגדנו נהפכת ל"מלחמת דת", ואז
מלהיבים אותם נגדנו עד שרבים מהם מוכנים למסור נפשם כדי לפגוע בנו, והם
עוברים על שבעה שהשביע הקב"ה את ישראל שלא יתגרו באומות, ובעת כזאת
אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים (סוטה מ"ט ע"א).

שמירה על קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות

ואי אפשר לנו להבין היאך הגיעו פראי אדם אלו לתוך בית הכנסת, אמנם שמעתי
בשם האדמו"ר מגור הגה"ק בעל האמרי אמת זצ"ל, שיש להתפלא על מה
שהנאצים ימ"ש הגיעו למצרים ולבבל ולעוד כמה ארצות ערב, ולא השמידו
שם את המוני יהודי ערב, אבל כשהגיעו לשאר מדינות התחילו מיד לרצוח
ולהשמיד את היהודים, וביאר שהענין בזה הוא, שהספרדים שומרים על קדושת
בית הכנסת, וזהו דבר גדול מאוד בשמים, ולכן במדינות ערב לא היו יכולים
הנאצים ימ"ש לבצע בהם טבח המוני כמו שעשו בשאר מדינות, וכן בעת גירות
ת"ח ות"ט עשו שאלת חלום על מה באו הגירות הנוראות על עם ישראל, והשיבו,
שזהו משום שאין שומרים כראוי על קדושת בתי כנסיות.

ואף אנחנו צריכים לקחת את הדברים לליבנו בעת הזאת ולהתחזק בשמירת
קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות, כי מי יודע, אולי הקב"ה זימן את הריצחות
בתוך בית הכנסת היות שאנחנו לא שומרים את קדושת בית הכנסת כראוי.

במלחמה על יריחו, סיבב הקב"ה את הנצחון בדרך נס - שתקעו בשופר והחומה
נפלה, והיינו משום שכל הנהגת ארץ ישראל היא הנהגה ניסית לגמרי.

והקב"ה מסר לנו בארץ ישראל את מצוות שמירתה שבוהו אנו מוכיחים שאנחנו
בוטחים בקב"ה בלבד, ותמורת זה הקב"ה שומר אותנו בהנהגה המיוחדת לארץ
ישראל, אבל בלא שמירת שמירתה כראוי אנו מאבדים את השמירה המיוחדת
ששומר הקב"ה על ארץ ישראל, ואז אנחנו מונהגים עפ"י הנהגה טבעית, וכשאנו
מונהגים עפ"י טבע, אז המצב הוא קשה מאוד ל"ע.

ובשבוע שעבר פרסמו כמה רבנים ששמירת שמירתה והזהירות מ"היתר מכירה"
בארץ ישראל בזמנינו זהו רק הידור וחומרא וכמו "גלאט כשר", אבל יש לדעת
שהמכירה היא הבל הבלים, שמוכרים גם בזכיה מכל הקיבוצים, וזהו חילול ה',
ולעז וקלס מהתורה הקדושה, ומסיר את השכינה והשגחתו יתברך שמו, וכבר
ביקש ממני הסייפליער הגאון הקדוש רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל לפעול
בחרירות נגד היתר בשמיטה שכביכול שמירת שמירתה בזמנינו אינה אלא חומרא
בלבד.

שמירת הר הבית

והנה אחד מגדולי ירושלים לפני יותר ממאה שנה שלח מכתב לגדולי ישראל
בארץ ובגולה להזהיר שגם בזמן הזה אנו מצווים במצוות עשה דאורייתא של
שמירת המקדש, ולכן הלויים מחויבים לשמור על בית המקדש שלא יכנסו לשם
טמאים, ויש שסברו כמותו, אבל הרבה חלקו עליו וסברו שכל המצווה היא רק
בזמן שבת המקדש עמד על מכונו, אבל כולם הסכימו עם עיקר דבריו שרצוי
שנשמור שלא יכנסו להר הבית בטומאה, ומשום שהקב"ה כבעס כשבאים
לפלטרין קדשו בטומאה.

והרשעים הללו, תחת להעמיד שמירה מחוץ להר הבית שלא יכנסו לשם וכפי
שהקב"ה דורש, הם מעמידים שומרים בתוך הר הבית לשמור על אלו שנכנסים

השתתפות בצער הנורא של המשפחות

והנה שמעתי ממשפחת הגה"ק רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, שלאחר שהיטלר ימ"ש עלה לשלטון, הגיע לאוני הגרב"ד מה שנעשה עם כלל ישראל שסובלים כל כך הרבה צרות ורדיפות מהגויים, וביקש הגרב"ד שלא יודיעו לו עוד חדשות מה שנעשה בעניין רדיפות היהודים, וביאר, שהיות שאינו יכול להציל כלום אלא רק לשמוע, עדיף שלא ישמע, כי מי יודע אם יקיים את חיובו להשתתף בצערן של ישראל עד כדי שירגיש שצרות ישראל פוגעים בו עד דכדוכה של נפש, ולכן מוטב שלא ישמע כלל מהצרות.

ואף אנו מהגעע ששמענו את הנשורה המרה, הקב"ה בודק אותנו אם אננו משתתפים בצערם של המשפחות כראוי, והאם נחרדנו כמו שצריך - וכמו שכתוב בפסוק (שמות י"ט כ"א) "ונפל ממנו רב", ופירש רש"י שם "כל מה שיפול מהם ואפילו הוא יחידי חשוב לפני הקב"ה רב".

דברי קינה ומספד מר על הקדושים ה' יקום דמם

דודי ירד לגנו לערוגת הבושם ללקוט שושנים - הקרבנות הללו היו ממש שושנים, נזכיר את הגה"צ הרב-משה טווערסקי זצ"ל נין להגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל, היה גאון וצדיק ומדקדק במצוות, מתמיד שאין כמוהו, ישן מעט מאוד, ובשבת ישן עוד פחות, ומסר שיעורים קבועים בישיבה, **ונעת עמדו בתפילה ותפילין בראשו, נהג הקדוש.**

והצדיק הקדוש הרב קלמן לוי זצ"ל, התפלל אצלנו יום יום בתפילת ותיקין, והיה בא לבית הכנסת זמן מה קודם התפילה כדי להתכונן כראוי לתפילה, והתפלל בדבקות, ועוד כלנו זוכרים איך שבראש השנה היה עומד על יד הבימה לאחר התפילה כדי לשמוע עוד ועוד תקיעות כדי לצאת כל השיטות בדקדוק ההלכה, וביום השלישי בשבוע זה עמד בתפילה אצלנו בבית כנסת, והלך לאחר התפילה לשאול שאלה בהלכה, ובעודו ממתין נהג על קידוש ה', **עולה תמימה שעסק כל יגיע בתורה הקדושה, ונחטף.**

והצדיק הקדוש רבי אריה קופינסקי זצ"ל, היה כולו חסד ומסור לכלל, ועסק תמיד בתורה, היה רודף צדקה וחסד, ועובד ה'.

והצדיק הקדוש הרב אברהם שמואל גולדברג זצ"ל, נולד באנגליה ולמד שם בכולל, ובא לארץ ישראל ועסק קצת בפרנסה, אבל עשה את תורתו קבע ועיקר, אהב תורה והיה לומד בכל עת, רחום ומוקי רבנו.

על כל אלה אני בוכייה, עיני עיני יורדה מים, הם נבחרו לקרבנות השקליט אף וחמה ולכפר על עוונות ישראל כקרנן עולה, וכעת הם נמצאים בפרגוד מיוחד בשמים, והקב"ה ינקום נקמת דם עבדיו השפוף.

ואנחנו נתקן את דרכנו במה שהבאנו ולא יבוא עוד שוד ושבר בגבולנו, ולא התכוונתי לפגוע בשום אדם, ואני לא שייך לשום חוג, אלא כל כונתי הוא לחפש מה הקב"ה דורש מאתנו לתקן בעת הזאת, וכמוש"כ (איכה ג' מ') "נחפשה דרכינו ונחקורה".

וחובה על כל אחד לסייע בממונו להחזיק את היתומים שצריכים עזרה, וכל אחד יתן כפי יכולתו, וצדקה נחשבת כקרנן, [ואפשר להעביר לידי גבאי בית הכנסת שלנו].

ואנו מסיימים בתפילה - אויץ אל תכסי דמם! והקב"ה ימור לנקום נקמת דם עבדיו, ויאמר לצרותינו ד', ויחיש גאולתנו שנקבל בקרוב פני משיח צדקנו מתוך נחת והרווחה, ויתגדל ויתקדש שמייה רבא, אמן.